Velkommen til fagdag i treningslære!

Simen Løkken,

MSc Exercise Physiology,

Tidligere elev på idrettslinja v/ Hadeland vgs

Overordnet plan for dagen

Tema – Intensitet, intensitetsstyring, fysiologiske tilpasninger og anvendt treningsvitenskap

Økt 1 (08:00-08:50):

- Introduksjon (plan for dagen)
- Hva bestemmer utholdenhetsprestasjon?
- Litt om laktat, terskel og oksygen
- Litt matematikk for treningslære

Økt 2 (09:00-09:50):

- Hva er intensitet, og hvordan måler man det?
- Fysiologiske tilpasninger som en funksjon av intensitet

Økt 3 (10:00-11:00):

 Anvendt treningsvitenskap, gjennomgang av treningsøkter og diskusjon

Økt 4 (11:45-12:00):

 Planen videre for dagen – gjennomføring av økter

Økt 5 (12:30-14:00):

- Gjennomføring av økter
- Observasjonspraksis og diskusjon av intensitetsstyring med de ulike intensitetsmålene

Spørsmål?

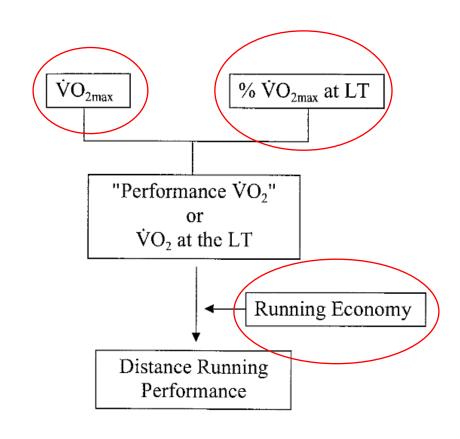
Hva bestemmer utholdenhetsprestasjon?

Trefaktormodellen – maksimalt oksygenopptak, laktatterskel og løpsøkonomi

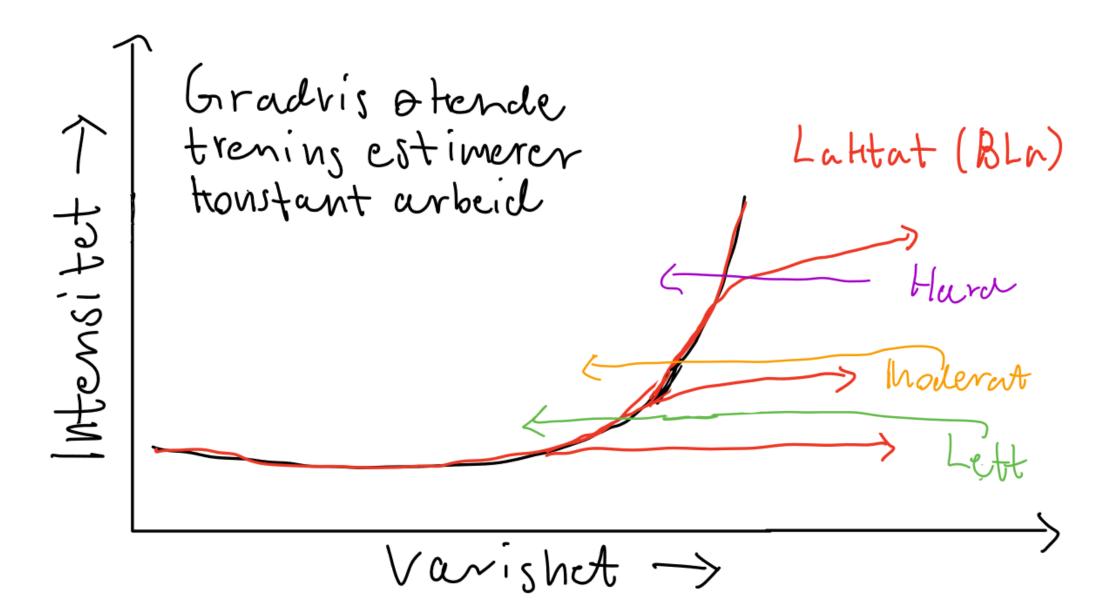
Maksimalt oksygenopptak – det maksimale volumet av oksygen et individ klarer å ta opp per tidsenhet (oftest per minutt)

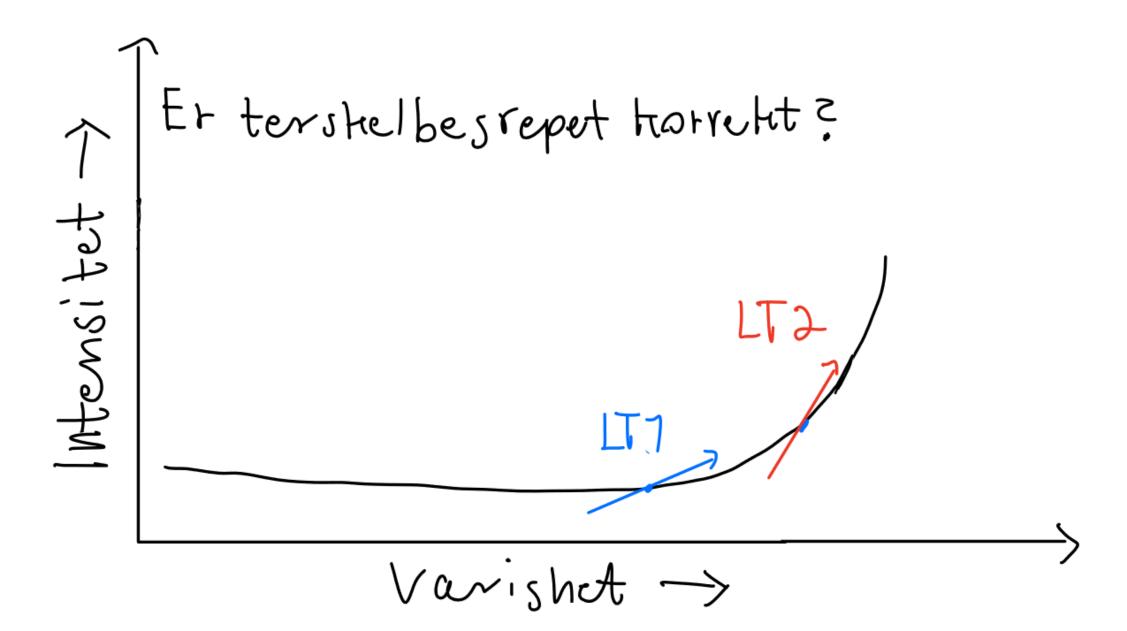
Laktatterskel – evnen til å opprettholde en viss intensitet uten at «melkesyre» samler seg opp. Måles ofte i km/t eller som prosent av det maksimale oksygenopptaket (≈ unyttingsgrad)

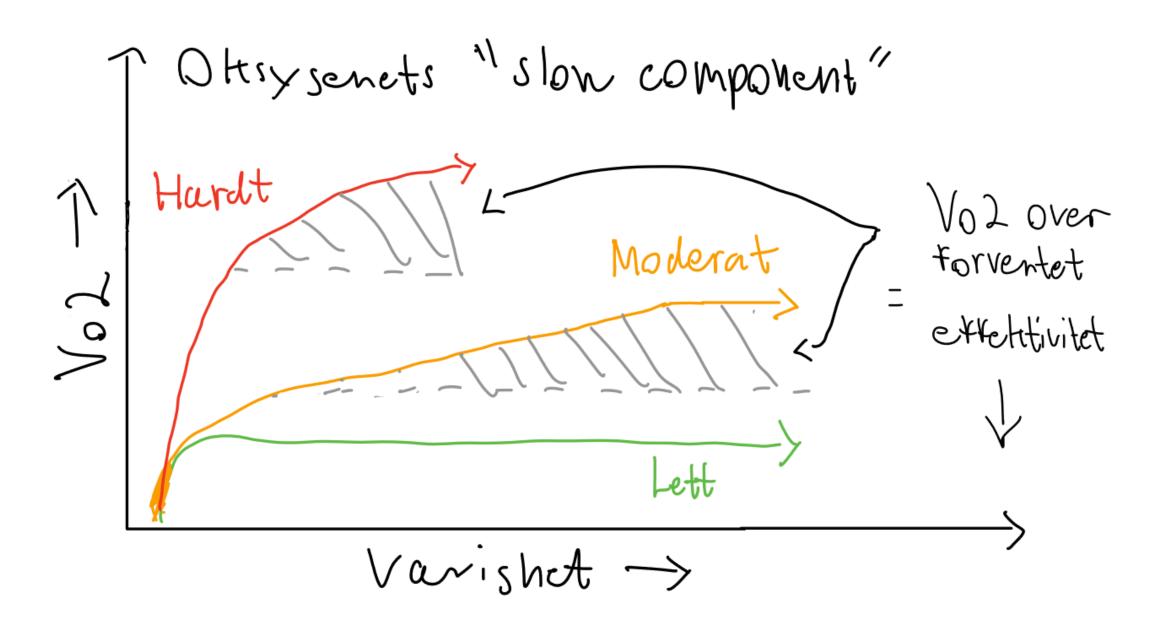
Løpsøkonomi – oksygenkostnad per distanse (ofte målt i km), dvs. hvor mye oksygen en benytter per km

(Basset & Howley, 2000)

Når du kun kan treningslære

Når du kan treningslære, biologi og matematikk

Når du kan treningslære og biologi

Når du kan treningslære, biologi, matematikk og programmering

Vi trenger å kunne **litt** matematikk!

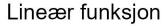
Det er to typer matematiske funksjoner vi må kjenne til i dag – disse er nyttige i treningslæra!

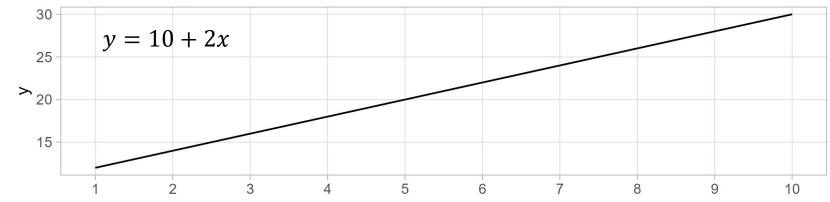
1. Lineære funksjoner

•
$$y = b + ax$$

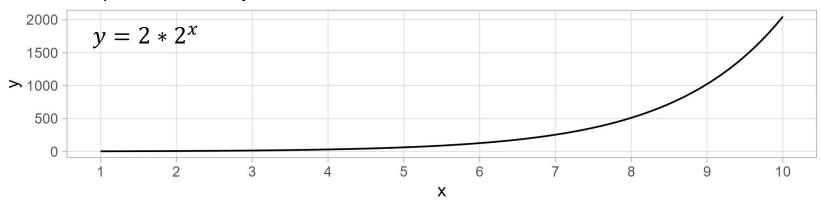
2. Eksponentialfunksjoner

•
$$y = ab^x$$

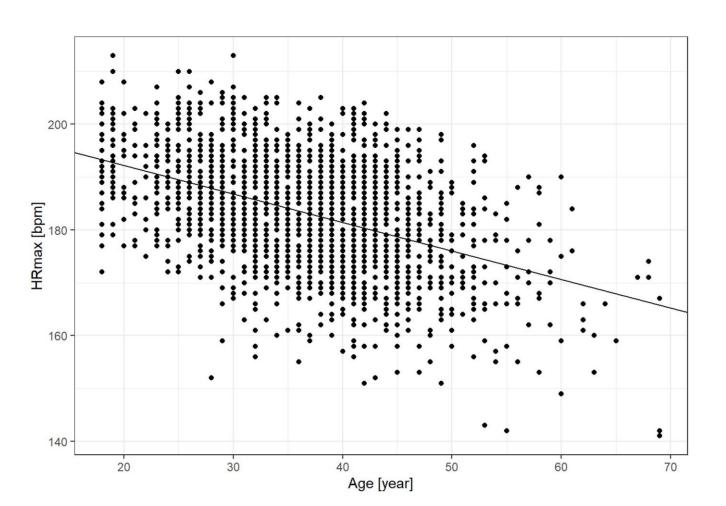

Eksponentialfunksjon

Estimering av makspuls

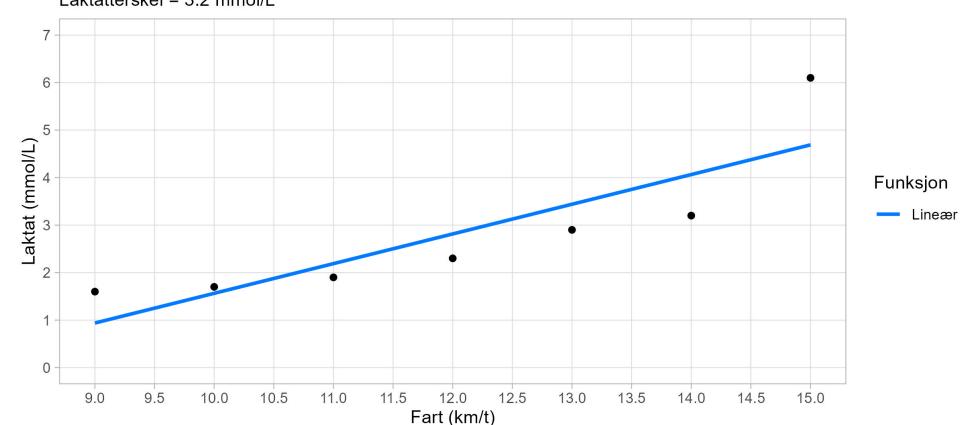

Lineær funksjon: y = b + ax

Er det noen som klarer å tenke seg til hvorfor man tester makspuls, og ikke bruker en lineær funksjon til å estimere den?

Estimering av laktatterskel

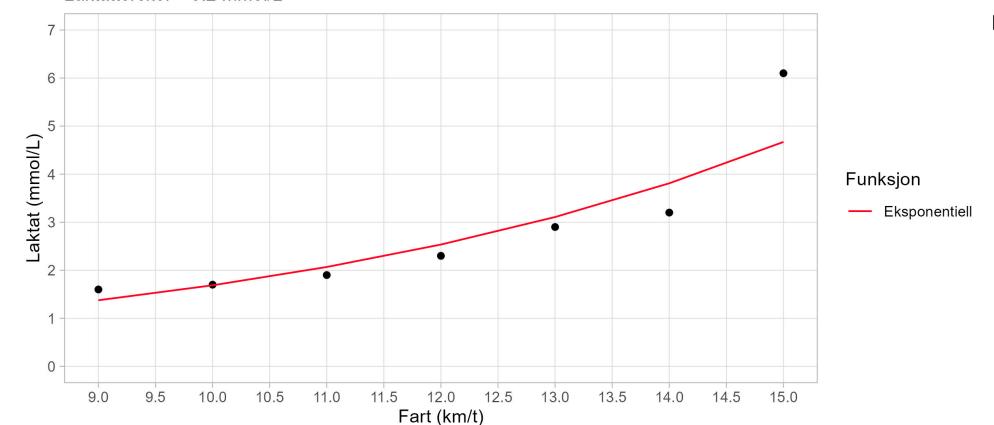
Matematiske funksjoner for estimering av laktatterskel Laktatterskel = 3.2 mmol/L

Lineær: y = b + ax

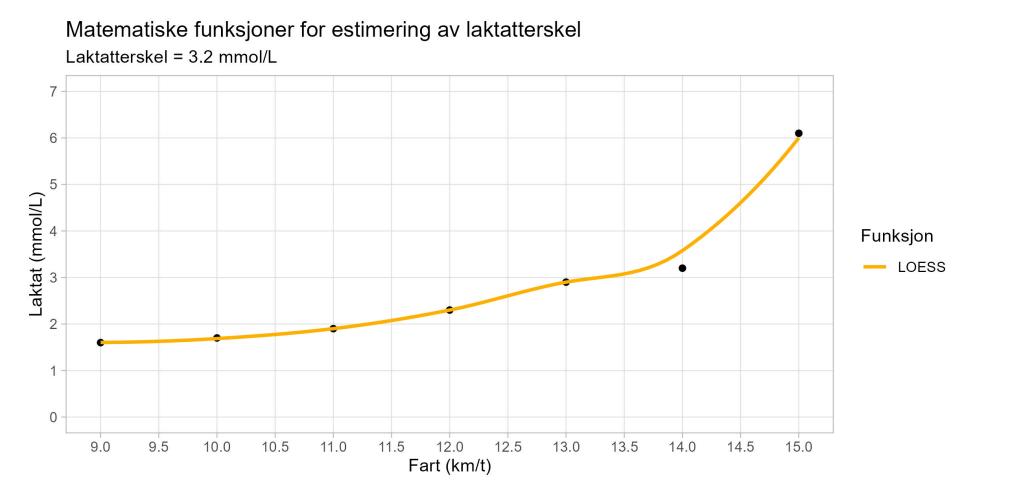
Estimering av laktatterskel

Matematiske funksjoner for estimering av laktatterskel Laktatterskel = 3.2 mmol/L

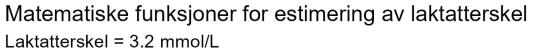
Eksponentiell: $y = ab^x$

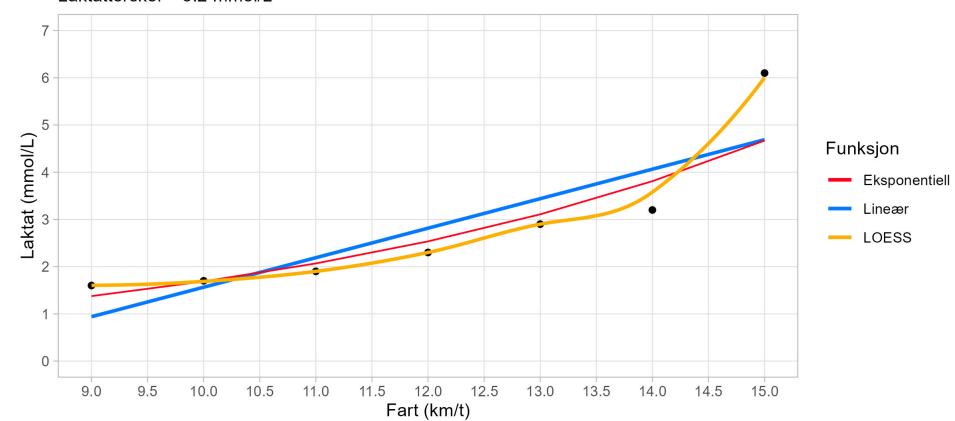
Estimering av laktatterskel

LOESS: ikke spør!

Estimering av laktatterskel

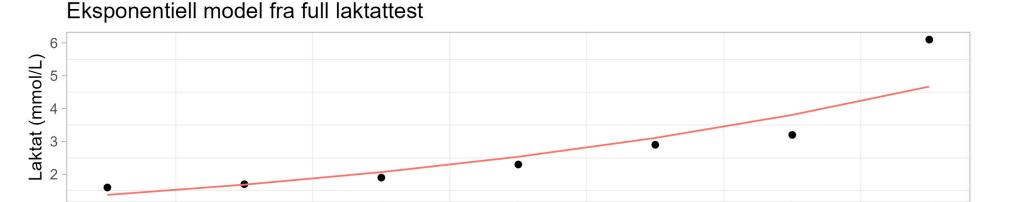

Lineær: y = b + ax

Eksponentiell: $y = ab^x$

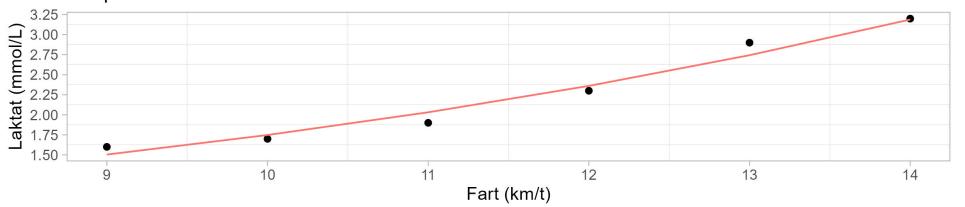
LOESS: Ikke spør!

Like metoder, men forskjellig data

Eksponentiell: $y = ab^x$

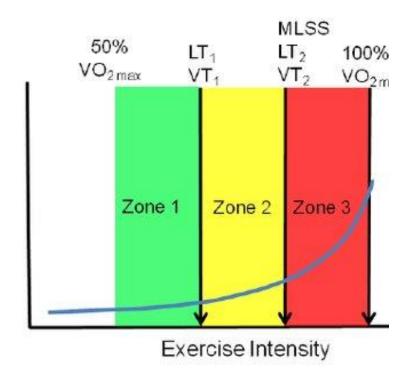

Hva er intensitet?

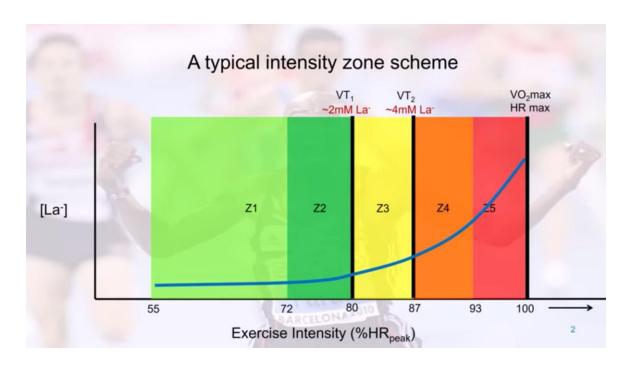
Min «definisjon»

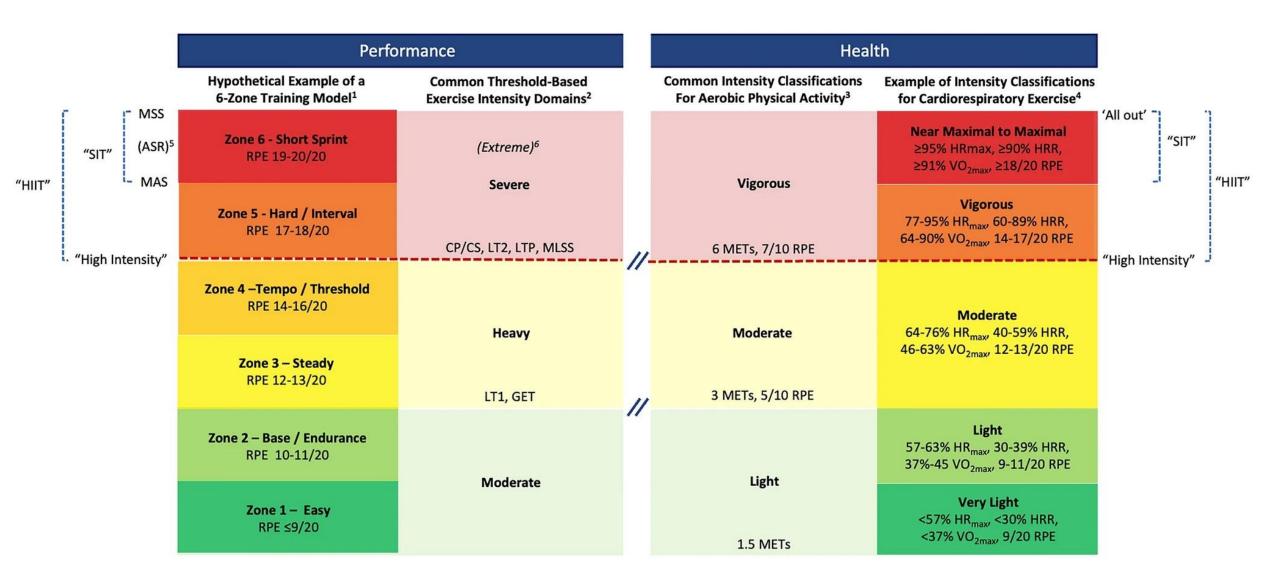
«Intensitet er hvor hard innsats en person utøver under trening relativt til han eller hennes maksimale innsats»

Tre sone-modell

Fem sone-modell

Hvordan måler man intensitet?

Fysiologiske målinger

- Puls
- Laktat
- Oksygenmetning i muskulatur
- Varmeproduksjon
- Ventilasjon (pust)

Fysiske målinger

- Fart
- Watt

Subjektive målinger

Opplevd anstrengelse (RPE)

Gå sammen i små grupper og diskutér følgende

- 1. Hvilke av disse intensitetsmålene er dere kjent med/har brukt, og i hvilken sammenheng?
- 2. Hva er det disse intensitetsmålene faktisk måler?

Fysiologiske tilpasninger på cellenivå og endringer i prestasjon som en funksjon av intensitet

Overlapping of training intensity effects on specific endurance adaptations

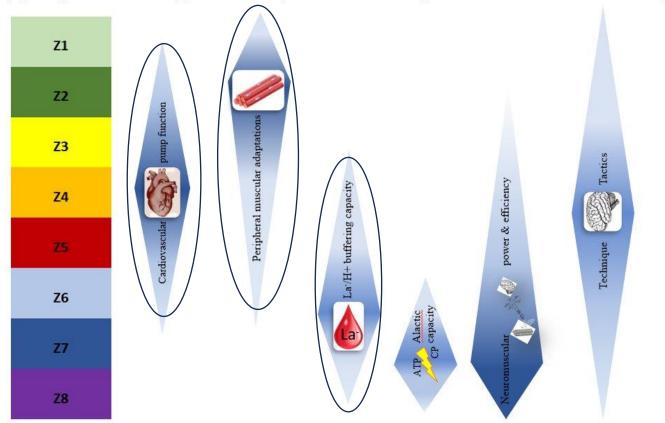

Figure redrawn based on educational material developed by Olympiatoppen, Norwegian Olympic Federation, 2020.

Hjertets slagvolum

Overlapping of training intensity effects on specific endurance adaptations

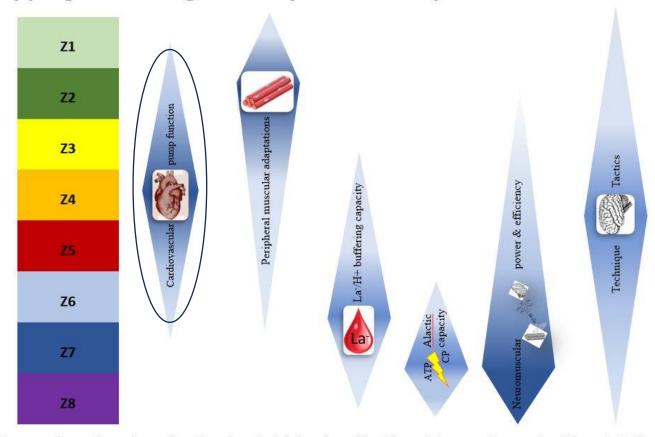

Figure redrawn based on educational material developed by Olympiatoppen, Norwegian Olympic Federation, 2020.

Perifere tilpasninger (blodårer og mitokondrier)

Overlapping of training intensity effects on specific endurance adaptations

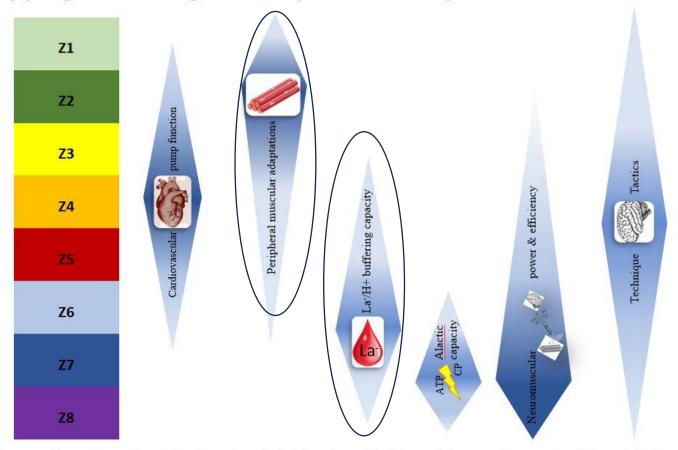

Figure redrawn based on educational material developed by Olympiatoppen, Norwegian Olympic Federation, 2020.

Hvordan henger alt sammen?

Overlapping of training intensity effects on specific endurance adaptations

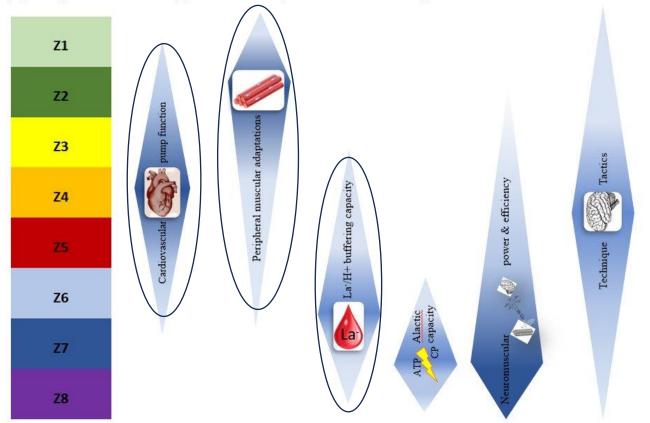
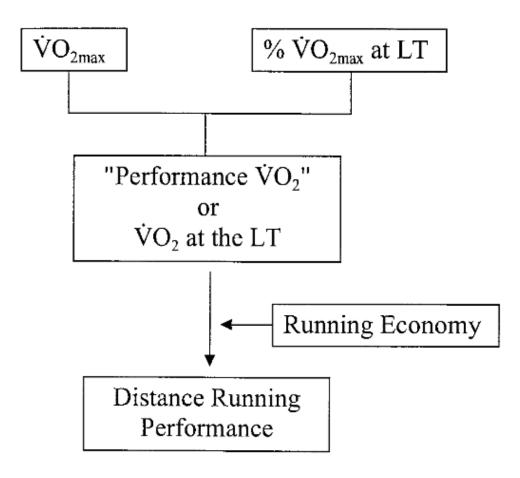

Figure redrawn based on educational material developed by Olympiatoppen, Norwegian Olympic Federation, 2020.

Hva bestemmer utholdenhetsprestasjon?

Hvilke økter er gjort, og hva har blitt målt?

Økt 1 – «rolig langkjøring»

Økt 2 – «terskelintervall»

Økt 2 – «hard intervall»

Hva er målt?

Watt, puls, RPE og laktat

Hva er målt?

Watt, puls, RPE og laktat

Hva er målt?

Watt, puls, RPE og laktat

Hvordan ser en sånn økt ut?

Varighet: 45 min

Intensitet: sone 1-2 ($\approx$ LT1)

Hvordan ser en sånn økt ut?

Varighet: 60 min

Intensitet: sone 3-4 ($\approx$ LT2)

Hvordan ser en sånn økt ut?

Varighet: 40 min

Intensitet: sone 4-5 (>LT2)

«Laboratoriumet»

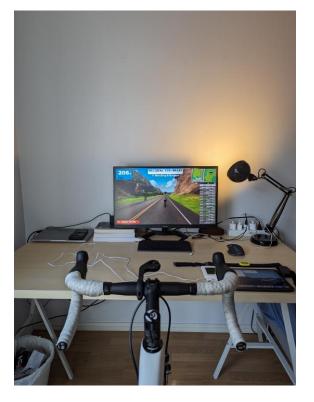
- Zwift
- Pulsbelte
- Termometer
- Laktatmåler

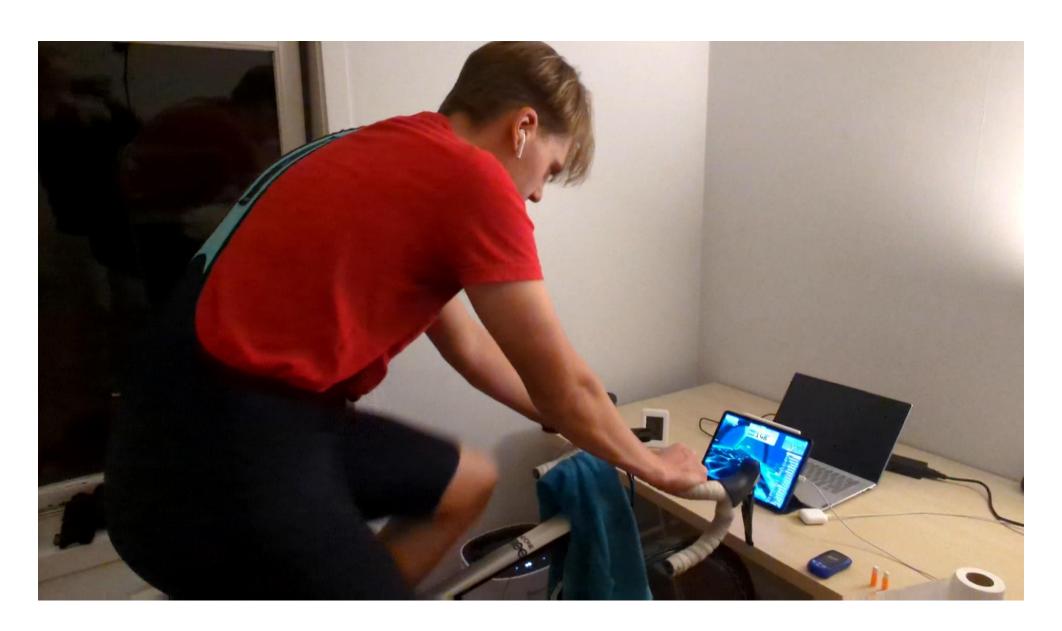

• Sykkelrulle (måler watt)

Økt 1: «rolig langkjøring»

Økt 1: «rolig langkjøring»

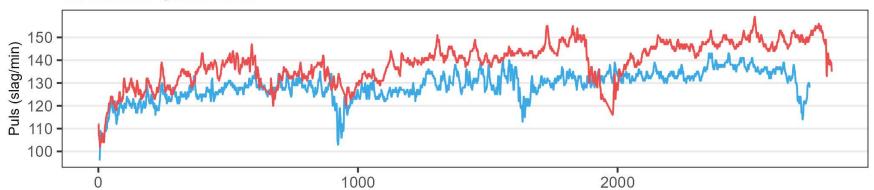

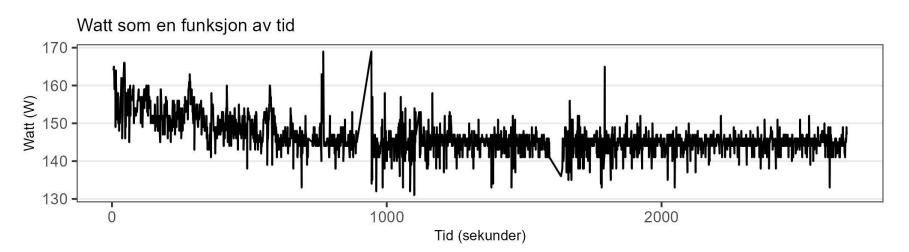

Økt 1: «rolig langkjøring»

Puls som en funksjon av tid

Varme forhold og kalde forhold

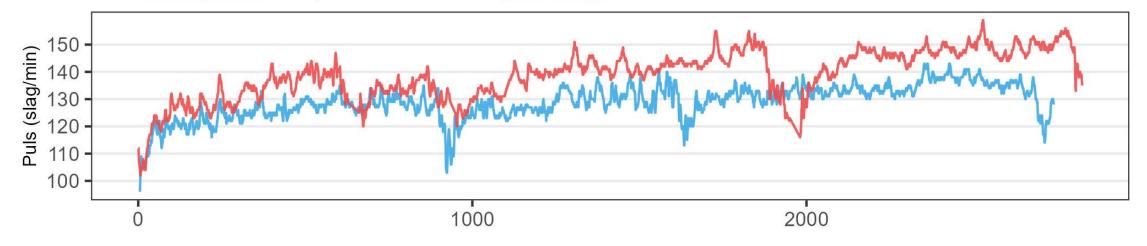
Hvilket intensitetsmål er relevante her, og hvorfor? Diskutér!

Hvilke fysiologiske tilpasninger mener dere er stimulert under en økt som denne? Diskutér!

Kaldt	Varmt
Watt: 145	Watt: 145
Puls: 129 slag/min	Puls: 139 slag/min
RPE: 2/10	RPE: 3/10
Laktat: 0.8, 0.5, 0.5	Laktat: 1.3, 1.1, 1.1
Kan snakke uanstrengt	Litt mer anstrengt
Nesepust	Nesepust

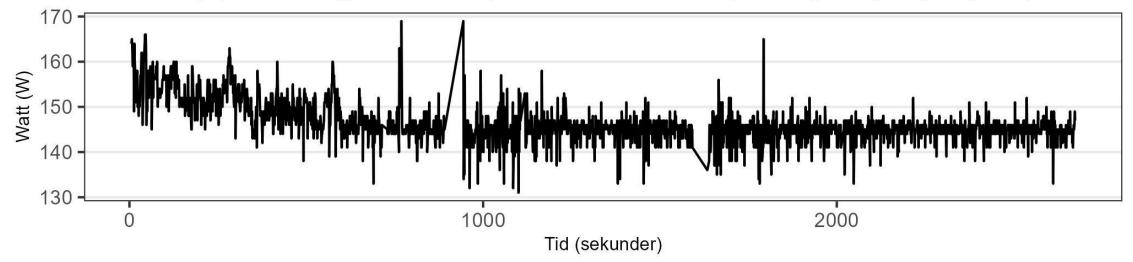
Hvordan påvirkes pulsen av ytre forhold som temperatur?

Under varme forhold drifter pulsen mer enn under kalde forhold

Hvordan vet vi at pulsen drifter som et resultat av fysiologi?

Vi ser at watt (W) holdes stabil gjennom hele økta, så vi kan konkludere med at pulsøkningen er fysiologisk og ikke fysisk

Økt 2: 5 min x 6-intervall

Økt 2: 5 min x 6-intervall

Økt 2: 5 min x 6-intervall

Økt 3: 2 min x 8-intervall

Økt 3: 2 min x 8-intervall

Økt 3: 2 min x 8-intervall

Organisering av fellesøkt

Økt 1 – «langkjøring»

Varighet: 60 min, løp

Intensitet: sone 4-5 (> LT2)

Antall: 3 stk

Intensitetsmål:

- Puls
- Pust
- RPE
- Snakking

Økt 2 – «terskelintervall»

Varighet: 60 min, sykkel

Intervall: 6 x 5 min, pause = 2 min

Intensitet: sone 4-5 (> LT2)

Antall: 1 stk

Intensitetsmål:

- Puls
- Pust
- RPE
- Snakking
- Laktat

Økt 3 – «hard intervall»

Varighet: 45 min, staking

Intervall: 2 x 8 min, pause = 2 min

Intensitet: sone 4-5 (> LT2)

Antall: 2 stk

Intensitetsmål:

- Puls
- Pust
- RPE
- Snakking

Min verktøykasse

Programmeringsferdigheter

API (kobling) mellom min datamaskin og Strava

Datasett fra Strava

Programvare brukt for dataanalyse og visualisering er Python, R og Excel

All kode er tilgjengelig på min GitHub (sted man kan lagre koden sin): https://github.com/simenlokken/HVGS

Hvordan lære seg dette?

- Masse prøving og feiling
- YouTube
- IT-emner på universitetet
- Det virker vanskelig, men det er lettere enn man tror

Fysiologi, treningslære og diverse

Viktigst av alt – vilje til å lære og nysgjerrighet

Sosiale medier som YouTube, Twitter/X og andre forum er ypperlig for å lære

5-årig mastergrad i fysiologi + praktisk erfaring fra Oxyflow

En grunnleggende forståelse for konsepter innen real- og naturvitenskap

- Fysikk, matematikk, biologi og kjemi
- Ikke dybdekunnskap! Treningslære er et praktisk fagfelt, vi bruker de ovennevnte fagområdene til å løse spesifikke problemer innen treningslære

Læringsressurser for videre læring

201 - Deep dive back into Zone 2 Training | Iñigo San-Millán, Ph.D. & Peter Attia, M.D.

What are the Trainable Components of Endurance Physiology? International Biathlon Union

